

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти очікують уповільнення скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та подальше погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується уповільнення зростання споживчих цін. Девальваційні очікування зросли.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 30.8%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1% (графік 1);
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 75.0% респондентів очікують інфляцію до 7.5% (у попередньому кварталі – 53.8%), у цілому по Україні – 55.6%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** 63.6% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 46.2%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.4%) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 4.4%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 23.1%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 25.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **скорочення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 38.5%). **Обсяг видатків на машини, обладнання та інвентар не зміниться:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 30.8%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **значне зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 41.7%) (одні з найпесимістичніших оцінок серед регіонів), у цілому по Україні – «мінус» 10.8% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, стрімкішими темпами** (баланс відповідей – 83.3%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 33.3%) (у попередньому кварталі – 76.9% та 38.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме курс гривні до іноземних валют. Значно вище ніж у попередньому кварталі оцінено вплив вартості трудових ресурсів та попиту на продукцію (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 50.0% та 58.3% відповідно (у II кварталі 2020 року – по 30.8%) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на сировину та матеріали й недостатній попит респонденти назвали **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підвищилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (41.7% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом пом'якшилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами залишалися основним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів. Високо оцінено також вплив чинника «невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання» (графік 10).

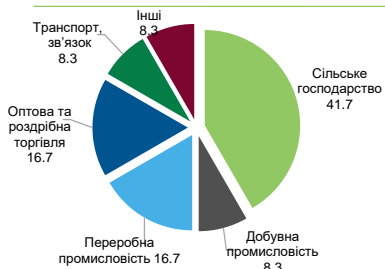
91.7% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

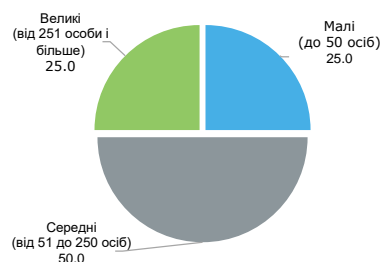
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** поліпшився й оцінюється як **добрий**: баланс відповідей – 8.3% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 23.1%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** зменшився і є **нижчий, ніж нормальний**: баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – 12.5%);
- **підприємства області працюють на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0%.

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

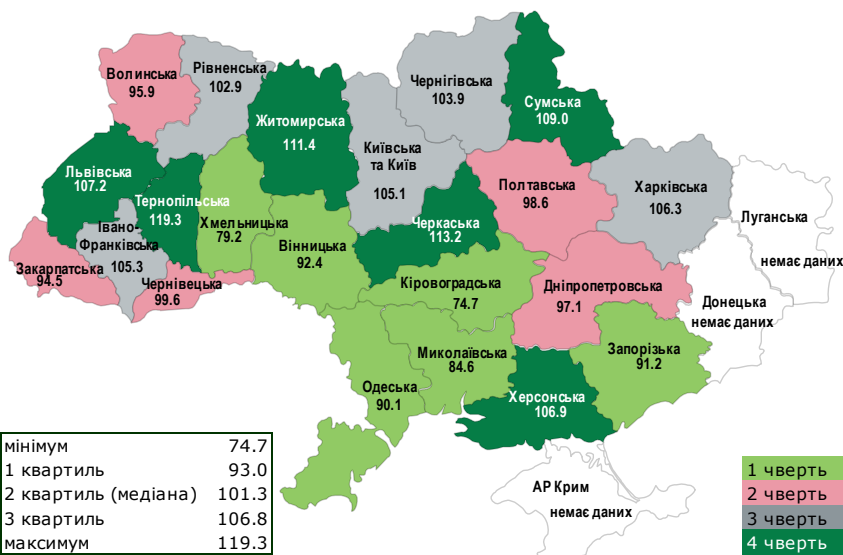

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 04–26 серпня 2020 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

мінімум	74.7
1 кuartиль	93.0
2 кuartиль (медіана)	101.3
3 кuartиль	106.8
максимум	119.3

Україна в цілому 100.8

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	31.3	-7.1	-8.3	-15.4	-25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.8	-20.0	-16.7	-23.1	-18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-35.7	-28.6	-37.5	-38.5	-50.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-13.3	7.1	-9.1	-30.8	0.0
кількості працівників	-25.0	-33.3	-8.3	-41.7	-33.3

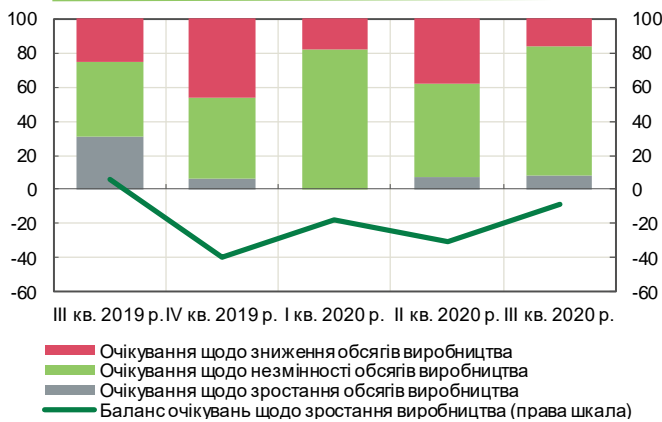
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

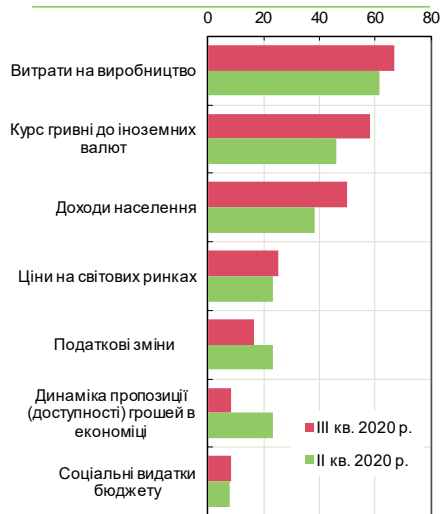
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

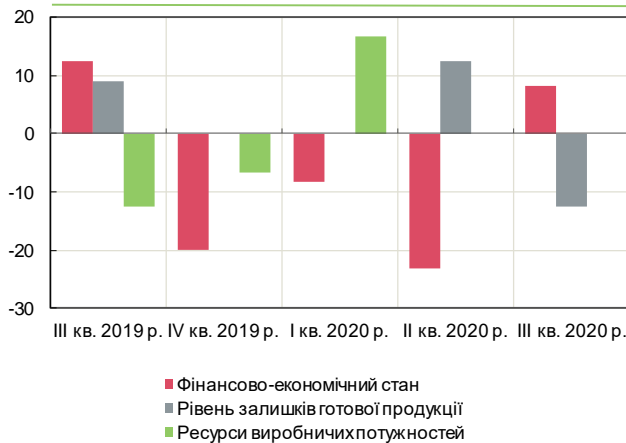
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

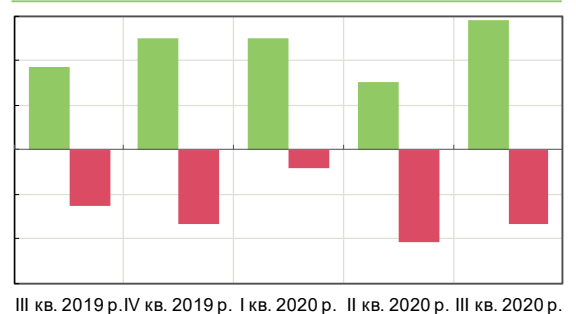
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

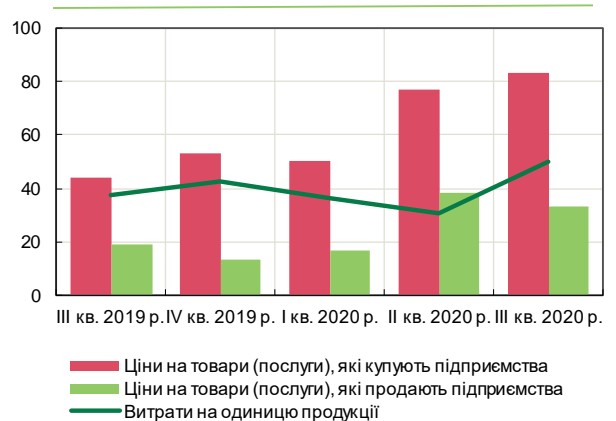
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

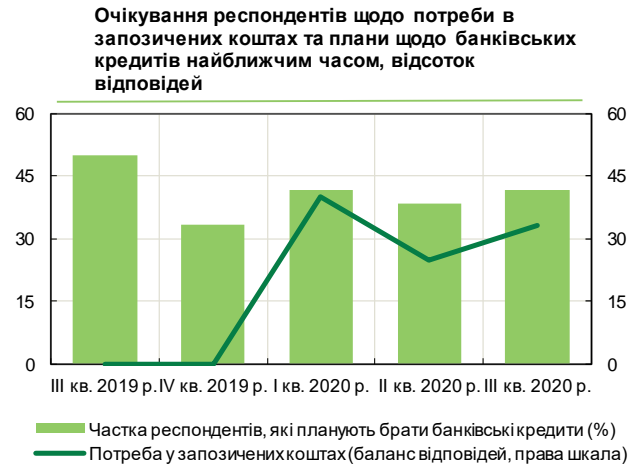
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

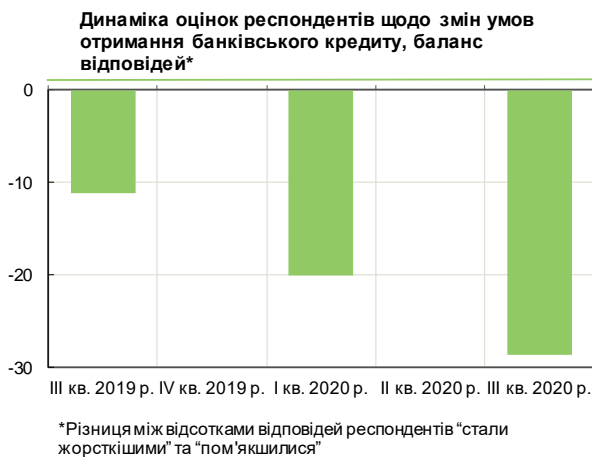
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

